

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КРЕДИТНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ**

**II Міжнародна науково-практична Інтернет-
конференція**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ КРИЗОВИХ
ЯВИЩ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ»**

(м. Одеса, 20 – 21 квітня 2017 року)

**ODESSA NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY
FACULTY OF CREDIT AND ECONOMICS
DEPARTMENT OF BANKING**

II International scientific and practical Internet conference

**“ACTUAL ISSUES OF THE FINANCIAL MARKET
FUNCTIONING IN THE CONDITIONS OF THE CRISIS
IN GLOBAL ECONOMY”**

(Odessa, Ukraine, 20 – 21 of April, 2017)

ОДЕСА – 2017 – ODESSA

УДК 336
ББК 65.9(4Укр)26

А 43 Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Одеса 20-21 квітня 2017 р.): Банківська система України в епоху внутрішніх і зовнішніх потрясінь: теоретичні, організаційні та правові аспекти. Монетарна політика та регулювання: світовий досвід і вітчизняні перспективи. Регіональні виміри взаємодії фінансового ринку та реального сектору національної економіки. Теорія і практика обліково-аналітичного забезпечення розвитку суб'єктів господарювання та фінансово-кредитних установ. Світовий ринок і економіка України: Інтеграція та партнерство в кризових умовах. Теорія та історія соціально-економічного розвитку України та світу. Студентська секція. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 168 с.

Наукові праці, що представлені в цьому збірнику, присвячені теоретичним, організаційним та правовим проблемам функціонування банківської системи, світовому досвіду і вітчизняним перспективам монетарної політики та регулювання, регіональним вимірам взаємодії фінансового ринку та реального сектору національної економіки, теорії та практиці обліково-аналітичного забезпечення, інтеграції та партнерству світового ринку й економіки України та світу, теорії та історії соціально-економічного розвитку України та світу.

Конференція проводиться кафедрою банківської справи Одеського національного економічного університету. Видання розраховане на дослідників, викладачів і студентів економічних спеціальностей, практикуючих фінансистів, юристів, аналітиків, працівників органів державного управління.

Тези доповідей подано в авторській редакції. Усю відповідальність за достовірність і коректність змісту несуть автори. Редакційна колегія може не поділяти повністю або частково думки авторів.

Організатори конференції та редакційна колегія:

Завадська Д.В. к.е.н., доцент кафедри банківської справи, Шелудько С. А., викладач кафедри банківської справи

Члени редакційної колегії:

Кузнецова Л. В., д.е.н., професор
Коваленко В. В., д.е.н., професор
Рябініна Л. М., д.е.н., професор
Завадська Д. В., к.е.н., доцент
Жердецька Л. В., к.е.н., доцент
Сергеева О. С., к.е.н.; старший викладач
Шелудько С. А., викладач

Рекомендовано до друку Вченою радою Одеського національного економічного університету (протокол № 12 від «23» травня 2017 р.)

© ОНЕУ, 2017
© Автори тез, 2017

Шелудько С.А.	
ОЦІНКА ВПЛИВУ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА КРЕДИТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	61
РЕГІОНАЛЬНІ ВИМІРИ ВЗАЄМОДІЇ ФІНАНСОВОГО РИНКУ ТА РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	
Гаркуша Ю.О., Мельничук О.Ю.	
ОСОБЛИВОСТІ СПІВПРАЦІ БАНКІВ ТА ВІТЧИЗНЯНИХ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	67
Малиш Д.О.	
ВПЛИВ СТАНУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	72
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ	
Ачкасова С.А., Мардоян Є.Г.	
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОЦІНКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ.....	77
Бондаренко Є.К.	
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	83
Мороз М.О.	
ЧИННИКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	87
СВІТОВИЙ РИНОК І ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: ІНТЕГРАЦІЯ ТА ПАРТНЕРСТВО В КРИЗОВИХ УМОВАХ	
Сапоженков М.М.	
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В МАРКЕТИНГОВІ ДІЯЛЬНОСТІ САНАТОРІЇВ	94
ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ ТА СВІТУ	
Diana V. Zavadska	
EDUCATION DEVELOPMENT AS COMPONENT OF UKRAINE'S INNOVATIVE ECONOMY BUILDING-UP.....	101
Крупіна С.В.	
НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СФЕРИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	105
СТУДЕНТСЬКА СЕКЦІЯ	
Дерев'янюк Ю.В.	
РОЛЬ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	111

JEL M210, O340

Крупіна Світлана Валеріївна
к.е.н., доцент кафедри управління бізнесом
Одеської національної академії харчових технологій
м. Одеса, Україна

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СФЕРИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто основні питання розвитку інтелектуального бізнесу в країні. Запропоновано основні інфраструктурні сфери, наявність яких дозволить створити ринок інтелектуальних продуктів. Проаналізовано основні чинники, що впливають на формування та розвиток сфери інтелектуального бізнесу в Україні.

***Ключові слова:** інтелект, інтелектуальний бізнес, інтелектуальна власність, система інтелектуального бізнесу*

Протягом всієї історії людства знання були важливим фактором його інтелектуального, розумового та економічного розвитку.

Прогресивний розвиток країн світу та їх конкурентні позиції на ринку великою мірою залежать від спроможності розвивати та активізувати інтелектуальні і творчі здібності суспільства.

Світова економіка ХХІ сторіччя характеризується кардинальними змінами, основними акцентами яких є прискорений інноваційний розвиток, перехід до економіки, що базується на знаннях. В основі якої лежать інтелектуальні ресурси, інтелектуальний капітал, наука, інтелектуальні продукти, трансферт результатів інтелектуальної діяльності в виробництво.

В умовах ринкової економіки інноваційний та інтелектуальний розвиток країн відбувається більш ефективно, якщо ланцюгом між розробниками інтелектуальних продуктів, інновацій та споживачами виступає інтелектуальний бізнес. Ступінь розвитку інтелектуального бізнесу визначає можливості «інноваційного прориву» країни, якісно нові засоби поліпшення якості людського розвитку, впливає на зростання конкурентоспроможності держави на світових ринках.

За даними Світового банку [2], національне багатство розвинених країн тільки на 5 % складається з природних ресурсів, на 18 % – із капіталу і на 77 % – із знань та вмінь їх застосовувати.

Економіка як наука все менше вивчає відносини між людьми в процесі виробництва і споживання матеріальних товарів та стає економікою інтелектуального бізнесу, в основі якого – комерціалізація інтелектуальних продуктів.

Ринок знань та наукових досліджень поступово починає грати головну роль, випереджаючи у розвитку ринок матеріальних товарів.

Інтелектуальний бізнес це особливий вид бізнесу, велика розумова та фізична праця, яка потребує постійного навчання, праці з науковою літературою, аналізу та обробки інформації, використання її на практиці й удосконалення.

Інтелектуальний бізнес ґрунтується на виробництві, наданні, впровадженні та комерціалізації послуг творчої, розумової діяльності, яка включає і створення та реалізацію нових продуктів інтелектуальної діяльності.

Мета інтелектуального бізнесу – створення та реалізація ідеї (проекту) на основі інтелектуальної діяльності, забезпечення задоволення попиту споживачів та отримання від інтелектуальних продуктів прибутку.

Основними суб'єктами інтелектуального бізнесу є освітні установи, наукові організації, розробники ідей, інновацій, інноваційні підприємства, що виробляють ідеї, знання, технології, винаходи та інші досягнення науки і техніки.

Об'єктами інтелектуального бізнесу є інтелектуальні продукти, правовий захист яких перетворює їх у інтелектуальну власність.

Створення та ефективне просування інтелектуальних продуктів та інтелектуальної власності на ринок передбачає взаємодію наступних інфраструктурних сфер:

- створення інтелектуальних продуктів;
- кадрове забезпечення сфери інтелектуальної власності;
- правове регулювання обігу об'єктів інтелектуальної власності;
- фінансова підтримка сфери інтелектуальної власності;
- оцінка та розрахунок вартості інтелектуальних продуктів та об'єктів інтелектуальної власності;
- страхування об'єктів інтелектуальної власності.

Реальність, адекватність і ефективність інтелектуальної складової економіки України проявляється на ринку інтелектуальної власності, як складової інноваційного розвитку країни. Формування цього ринку є об'єктивним необхідним процесом, обумовленим загальносвітовими тенденціями і тим, що відбувається через створення, правове регулювання, кадрове забезпечення, оцінку, фінансову підтримку і страхування сфери інтелектуальних продуктів та інтелектуальної власності.

У всьому світі та в Україні можна виділити наступні основні напрямки інтелектуального бізнесу:

- зростання ролі нематеріальних активів (особливо інтелектуальних) в формуванні конкурентоспроможності підприємств;
- зміні продукту праці: від матеріального до інтелектуального;
- зміні типу підприємництва - від виробничого до інтелектуального бізнесу, що характеризується зростанням рівня освіти, духовності, соціальної орієнтації підприємницької діяльності та ін.

В Україні інтелектуальний бізнес особливо привабливо розвивати у наступних сферах:

- у науково-технічній сфері (НДДКР, інжиніринг, розробки програмного забезпечення та ін.);
- у креативній сфері (різні види мистецтва, шоу-бізнес, реклама, дизайн та ін.);
- у сфері управління (консалтинг) (управлінські, маркетингові та фінансові послуги, підбір персоналу, аудит та ін.);
- у сфері надання інформаційних послуг (різні види звітів, оглядів, формування баз даних, статистична інформації та ін.);
- у сфері освіти і підготовки кадрів (підвищення кваліфікації, тренінги та ін.) і т.п.

Система інтелектуального бізнесу України може бути представлена на трьох рівнях економічної системи у вигляді сукупності інститутів: виробництва, розповсюдження, обміну і використання ідей та знань:

1. макрорівень – це сукупність макроекономічних інститутів інтелектуального бізнесу (Національна академія наук України, інвестиційний фонд України; державний фонд сприяння розвитку малих форм підприємництва в науково-технічній сфері; особливі економічні зони та ін.);

2. мезорівень – це сукупність інститутів інтелектуального бізнесу, які мають істотний вплив на розвиток економіки регіону або галузі (відділення Національної академія наук України, бізнес-інкубатори, регіональні інвестиційні фонди, центри підвищення кваліфікації кадрів та ін.);

3. мікрорівень – це сукупність самостійних економічних агентів нової економіки (новатори, дослідники та винахідники, науково-дослідні інститути, університети, венчурні компанії, інноваційні менеджери та ін.).

В інтелектуальному бізнесі, як і в звичайному бізнесі необхідно дві складові - продавець і покупець, тому для успішної комерціалізації інтелектуальних продуктів необхідні посередницькі організації які б з'єднували виробників знань та ідей з їх споживачами, юридичні фірми, які б здійснювали процес оформлення та передачі інтелектуальної власності на усіх стадіях її формування та ін.

Можна виділити наступні чинники, що впливають на формування та розвиток сфери інтелектуального бізнесу в Україні:

1. Економічні та політичні: макроекономічна стабільність в країні; стан економіки, рівень монополізації ресурсів і ринків; недобросовісна конкуренція; рівень інфляції, стан грошового обігу; корупція; податкова політика; політична нестабільність.

2. Правові: стан правової бази здійснення інтелектуальної та інноваційної діяльності; наявність правових гарантій та охорони об'єктів інтелектуальної власності; стабільна нормативна база ведення бізнесу, в тому числі і розвитку інтелектуального.

3. Міжнародні: співробітництво між державами у науковій, інноваційній сферах, сфері освіти та бізнесу.

4. Соціально-психологічні: ставлення держави до підприємців сфери інтелектуального бізнесу; громадська думка про інтелектуальну діяльність; рівень економічної безпеки інтелектуального бізнесу.

5. Психологічні: рівень престижності інтелектуальної та інноваційної діяльності; наявність професійних знань та кваліфікації щодо ведення інтелектуального бізнесу.

6. Організаційні: відносна простота процесу відкриття власної інтелектуальної справи; рівень інформаційної підтримки; наявність обмежень щодо окремих видів діяльності.

7. Науково-технічний прогрес: автоматизація, комп'ютеризація, інформатизація.

8. Глобалізація: підвищення мобільності робочої сили, розвиток нетрадиційних форм зайнятості, інтелектуальна міграція, посилення конкуренції, посилення позицій висококваліфікованих працівників.

Україна володіє значним інтелектуальним потенціалом, висококваліфікованими трудовими ресурсами, але розвитку інтелектуального бізнесу в Україні заважає існування багатьох проблем та протиріч:

- між потребами інноваційного розвитку економіки, забезпечення її модернізації і реальним станом використання інтелектуального потенціалу країни;

- недостатній рівень захисту прав інтелектуальної власності та підтримки інтелектуального бізнесу;

- практично відсутній ринок інтелектуальної власності;

- робітникам ні на рівні підприємств ні на рівні держави не вистачає знань про сутність та задачі інтелектуального бізнесу, необхідного досвіду для його ефективного розвитку, уявлень щодо перспективних можливостей цієї сфери діяльності;

- немає сучасного усвідомлення важливості інвестиційної та законодавчої підтримки і захисту авторів інтелектуальних продуктів;

- мало уваги приділяється розвитку та фінансуванню науки;

- функціонування висококонкурентного розвитку ринку інтелектуальних продуктів потребує співпраці держави та підприємництва;

- в українській промисловості немає зацікавлення в українському інтелектуальному продукті;

- необхідно створити сприятливе економічне та правове середовище для розвитку ринку інтелектуальної власності;

- необхідно підтримувати розвиток інноваційного підприємництва з боку держави;

- необхідне усунення бар'єрів для трансферу знань та технологій;

- необхідно вдосконалювати систему комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності на всіх етапах інноваційного процесу та ін.

Ринок інтелектуальної власності тісно пов'язаний з іншими товарними ринками і є невід'ємною складовою світового ринку в цілому. У разі продажу результатів творчої діяльності часто на комерційній основі надаються додаткові послуги для ефективного виконання угоди: технічні, комерційні, фінансові, управлінські та інші послуги. Слід зазначити, що часто продаж прав на використання об'єктів інтелектуальної діяльності тягне поставки машин і

устаткування в розрізненому або комплектнім вигляді. У загальній структурі продажу послуг на світовому ринку відзначається прискорене зростання торгівлі саме об'єктами інтелектуальної власності, де щорічні темпи приросту становлять близько 10%.

Аналіз інформації Державної служби статистики України [1], показав, що за останні роки підвищується інноваційна активність українських підприємств, а саме: загальна сума витрат на інноваційну діяльність зросла на 6117,8 млн. грн. у 2015 році порівняно з 2014 роком, з них збільшилися витрати на дослідження та розробки на 284,9 млн. грн., на внутрішні НДР на 612,6 млн. грн., на придбання інших зовнішніх знань та програмного забезпечення майже в два рази. Основними джерелами фінансування інноваційної діяльності є власні кошти підприємств.

З метою зростання попиту виробництва та бізнесу на результати інтелектуальної праці та наукових досліджень і розробок необхідно будувати систему співпраці установ освіти, науки, науково-технічної, дослідно-конструкторської діяльності та представників реального сектору економіки, що в майбутньому підвищить інноваційну активність підприємств України.

Важливо створити умови та забезпечити реалізацію формування та подальшого розвитку прозорого економіко-правового середовища нового виду бізнесу – інтелектуального. Все це потребує системної та комплексної роботи, що передбачає чітке визначення напрямів, факторів і засобів активізації та спрямування роботи у необхідному напрямку сучасної форми бізнесу в якому основну участь приймає інтелект, ідеї, освіта та наука.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
  2. Інтелектуальна власність в національній інноваційній системі: Науково-аналітична доповідь / Л.І.Федулова та ін.; НАН України, Ін-т екон. та прогнозів. – К., 2010. – С. 9.
  3. Лазарева Є.В. Інтелектуальна власність. Учебний посібник для студентів економічних спеціальностей всіх форм навчання / Є.В.Лазарева — Одеса: ОНПУ, 2015. — 186с.
  4. Семикіна М. В., Петіна О. М. Інтелектуальний бізнес: Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форми навчання. За ред. М. В. Семикіної. – Кіровоград: КНТУ, 2015. – 141 с.
-